ZPRÁVA O ČINNOSTI
INSTITUTU PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI V ROCE 2023

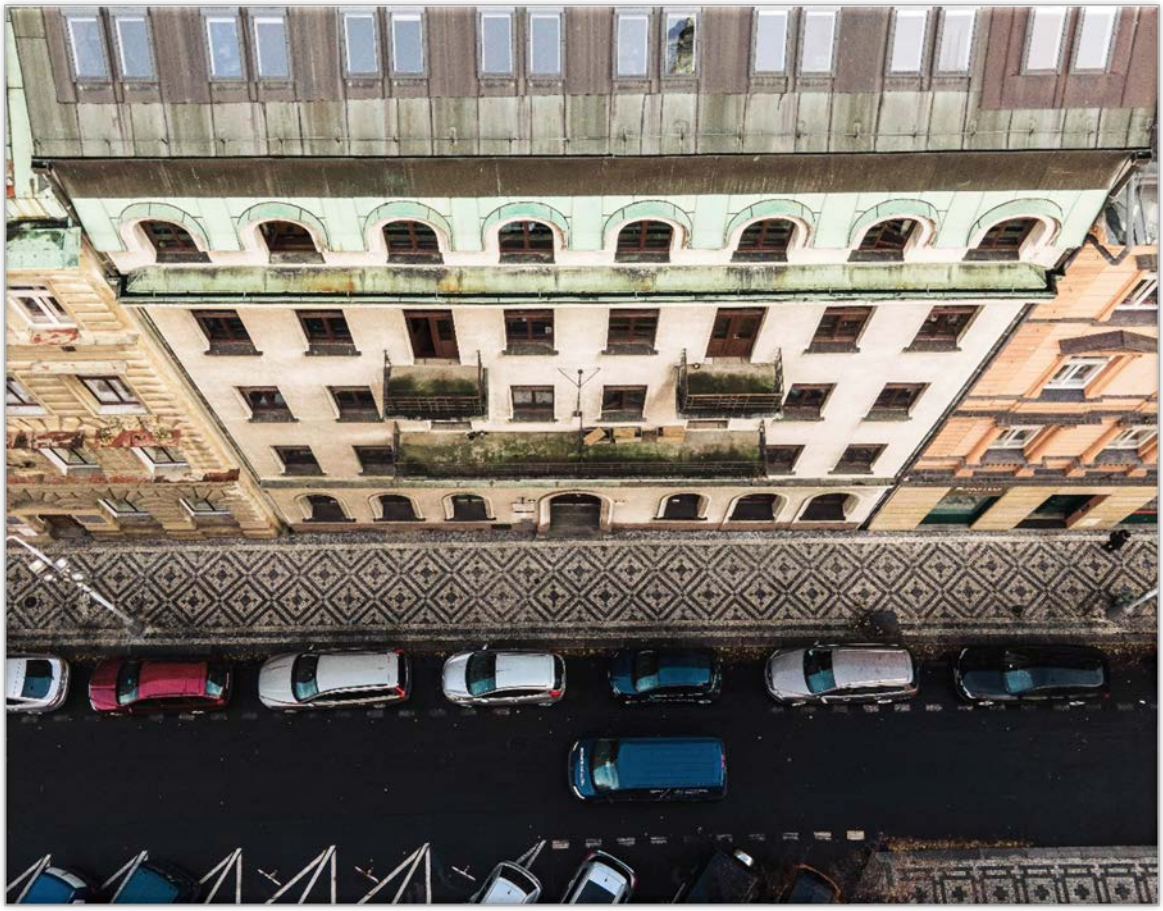

ČÁST A

VÝZKUMNÁ ČINNOST

DUBEN 2024

INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI

Telefon: +420 257 104 404
Datová schránka: ifi6zut

Nám. 14. října 12
150 00 Praha 5

Web: www.iksp.cz
Email: iksp@iksp.justice.cz

OBSAH

A.I. PLNĚNÍ HLAVNÍCH VÝZKUMNÝCH ÚKOLŮ ZE STŘEDNĚDOBÝCH PLÁNŮ 4

A.I.a. PLNĚNÍ VÝZKUMNÝCH ÚKOLŮ ZE STŘEDNĚDOBÉHO PLÁNU 2020–2023..... 5

Faktory recidivy a proces ukončování kriminální kariéry v kontextu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (A.1.) 5

Institut podmíněného propuštění v aplikační praxi (A.2.) 5

Elektronický monitorovací systém v aplikační praxi ČR (A.3.)..... 5

Děti mladší patnácti let v systému soudnictví ve věcech mládeže (A.4.)..... 6

Uplatňování nové diferenciace ve vězeňství (redukce počtu typů věznic) (A.5.) 6

Penologický výzkum přípravy odsouzených na propuštění (B.6.) 6

Návaznost penitenciární a postpenitenciární péče o odsouzené uživatele drog (B.7.) 7

Analýza fungování institutu zabezpečovací detence (B.8.) 7

Vývoj kriminality a trestní politiky (C.9.) 8

Výzkum obětí trestné činnosti (C.10.) 8

Názory veřejnosti na vybrané otázky trestní politiky a prevence kriminality (C.11.)..... 8

Kriminologický výzkum pachatelů a obětí domácího a genderově podmíněného násilí (DGPN) v ČR (D.12.)..... 9

Posouzení trendů kyberkriminality (D.13.) 9

A.I.b. PLNĚNÍ VÝZKUMNÝCH ÚKOLŮ ZE STŘEDNĚDOBÉHO PLÁNU 2016–2019..... 10

Kriminologická analýza hate crime (C.1.)..... 10

A.II. PLNĚNÍ DALŠÍCH VÝZKUMNÝCH ÚKOLŮ ŘEŠENÝCH NAD RÁMEC STŘEDNĚDOBÝCH PLÁNŮ 11

Příprava a zpracování statistických dat pro The European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics 11

Studie k problematice zneužívání trestního řízení při uplatňování soukromoprávních nároků 11

Analýza výsledků trestních řízení o méně závažných drogových deliktech souvisejících s konopím 12

KONTAKTNÍ INFORMACE 13

Druhá část zprávy o činnosti IKSP v roce 2023, která obsahuje informace o analytické, publikační a další odborné činnosti, je k dispozici v samostatném dokumentu.

IKSP

Institut pro kriminologii a sociální prevenci (IKSP, Institut) je resortní výzkumná organizace, organizační složka státu zřízená Ministerstvem spravedlnosti ČR. Jeho postavení, činnost a organizační struktura jsou upraveny Statutem Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, vydaným Instrukcí Ministerstva spravedlnosti ČR č. j.: IKSP 202/2014 ze dne 20. 6. 2014. Sídlem Institutu je Praha.

Institut se zabývá výzkumnou a analytickou činností v oboru kriminologie, trestního práva, trestní a bezpečnostní politiky. Kromě svého Statutu vychází IKSP ve své činnosti především z rozvojových programů IKSP a ze střednědobých plánů výzkumné činnosti IKSP (viz dále).

Hlavním úkolem IKSP je přispívat k tvorbě kvalitní legislativy, trestní a sankční politiky, založené na vědeckých poznatcích a zaměřené na účinnější kontrolu kriminality. Za tím účelem s využitím kriminologických metod a postupů realizuje výzkum v oblasti trestní justice, bezpečnostní politiky, účinnosti trestní legislativy, kontroly kriminality prostředky represe a prevence, projevů a příčin kriminality a souvisejících sociálně patologických jevů. Výsledky výzkumné a analytické činnosti poskytuje IKSP zejména resortu spravedlnosti (Ministerstvo spravedlnosti ČR, soudy, státní zastupitelství, Probační a mediační služba, Vězeňská služba ČR, Justiční akademie), ale spolupracuje i s dalšími státními či veřejnými institucemi a organizacemi (Úřad vlády ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Policie ČR, Parlament ČR, vysoké školy atd.) a s neziskovým sektorem. V souladu se Statutem zajišťuje též publikování a šíření výzkumných poznatků z dané oblasti prostřednictvím publikační, přednáškové, pedagogické, konzultační a expertní činnosti.

Organizační útvary Institutu tvoří výzkumná skupina, pracovní týmy, ekonomický úsek a sekretariát. V rámci výzkumné skupiny jsou výzkumní pracovníci zařazováni do pracovních týmů, sestavovaných pro účely řešení jednotlivých výzkumných úkolů. V čele pracovních týmů stojí odpovědní řešitelé jednotlivých výzkumných úkolů. Celkový počet systemizovaných pracovních míst v IKSP v roce 2023 činil 24 plánovaných plných pracovních úvazků.

Rozpočet IKSP je tvořen prostředky od zřizovatele (Ministerstvo spravedlnosti ČR), dále prostředky institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, a prostředky účelové podpory na řešení grantových či programových projektů ve smyslu zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění. Prostředky institucionální podpory jsou Institutu přidělovány na základě každoročního hodnocení kvality jeho výzkumné činnosti ze strany Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace, a jejich poskytovatele,

jímž je v oblasti bezpečnostního výzkumu Ministerstvo vnitra ČR. Prostředky účelové podpory získává Institut na základě úspěšných žádostí o podporu na řešení konkrétních výzkumných úkolů (veřejná soutěž či veřejná zakázka v rámci národního Programu bezpečnostního výzkumu, veřejná soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích na podporu grantových projektů Grantové agentury ČR či Technologické agentury ČR, příp. projekty podpořené z Fondů EHP a Norska). Majetek, s nímž Institut hospodaří, je ve vlastnictví státu.

Vnější hodnocení kvality odborné činnosti IKSP probíhá zejména ve třech rovinách. Řádné plnění úkolů ze střednědobých plánů výzkumné činnosti IKSP (viz bod A.I. této Zprávy), jakož i dalších úkolů, vyplývajících z postavení resortního výzkumného pracoviště, kontroluje a hodnotí zřizovatel IKSP, tedy Ministerstvo spravedlnosti ČR. Celková vědecká úroveň výsledků výzkumné činnosti IKSP (viz též část B této Zprávy) podléhá kontinuálnímu hodnocení ze strany Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace, v jehož rámci jsou výsledky IKSP srovnávány s výsledky ostatních výzkumných organizací v ČR, včetně univerzit a pracovišť Akademie věd ČR. Výsledky IKSP v oblasti bezpečnostního výzkumu jsou dále hodnoceny Ministerstvem vnitra ČR jako poskytovatelem institucionálních prostředků na podporu bezpečnostního výzkumu České republiky. Další zpětnou vazbu pak poskytují reakce na výsledky činnosti IKSP ze strany domácí i mezinárodní odborné komunity, ať již se jedná o zástupce pracovních orgánů, jichž je IKSP členem, představitele odborných společností, pracovníky složek systému trestní justice a souvisejících resortů, či akademické obce. Významnou roli při plánování výzkumné činnosti IKSP a hodnocení jejích výsledků má Vědecká rada IKSP, složená z předních odborníků teorie i praxe relevantních oborů, jež je poradním sborem ředitele IKSP.

V roce 2023 prošel IKSP úspěšně hodnocením plnění Rozvojového programu IKSP na léta 2017–2023. Hodnocení realizovalo Ministerstvo vnitra ČR prostřednictvím evaluačního panelu expertů na problematiku výzkumu v oblasti trestní a bezpečnostní politiky. Mezi hodnocené aspekty patřily nejen kvalita výsledků výzkumné činnosti Institutu, ale též jeho postavení v odborné komunitě, schopnost transferu poznatků do praxe, zapojení do mezinárodních výzkumných aktivit, personální politika či budování výzkumné infrastruktury ústavu.

Na základě hodnocení zpracoval Institut nový Rozvojový rámec IKSP na období 2024–2028, který byl schválen Ministerstvem vnitra ČR.

IKSP má zaveden také interní systém řízení kvality výzkumné činnosti. Systém zajišťuje zachování vysoké úrovně kvality odborné činnosti IKSP v celém procesu přípravy, realizace a hodnocení výzkumných úkolů (výběr výzkumných témat, sestavování výzkumných týmů, příprava projektů výzkumů, průběžná kontrola stavu plnění výzkumných úkolů, vnitřní oponentura projektů

a výzkumných nástrojů, vnější i vnitřní oponentura výstupů, mechanismus transferu výzkumných poznatků do praxe, závěrečné vyhodnocení splnění výzkumných úkolů z daného střednědobého plánu výzkumné činnosti).

Vzhledem ke skutečnosti, že rok 2023 byl posledním rokem Střednědobého plánu výzkumné činnosti IKSP na období 2020–2023, byla značná část roku věnována přípravě nového střednědobého plánu na další období. Byly mapovány výzkumné potřeby z oblasti působnosti IKSP v rámci resortu (konzultace s Ministerstvem spravedlnosti ČR, Nejvyšším soudem, Nejvyšším státním zastupitelstvím, Vězeňskou službou ČR, Probační a mediační službou), ale i mimo něj (Republikový výbor pro prevenci kriminality, Policie ČR, Úřad vlády, akademická sféra). Zohlednit bylo nutné i úkoly, vyplývající pro IKSP na následující léta z již schválených národních strategických či koncepčních materiálů. Na základě shromážděných námětů byl s ohledem na personální kapacity Institutu připraven soubor věcných záměrů potenciálních výzkumných úkolů na další období, který byl dále konzultován s předpokládanými uživateli výsledků. Finální návrh Střednědobého plánu výzkumné činnosti IKSP na období 2024–2028 byl v souladu se statutem Institutu schválen ministrem spravedlnosti prostřednictvím jeho příslušného náměstka.

A.I. Plnění hlavních výzkumných úkolů ze střednědobých plánů

Odborná činnost IKSP je realizována na základě střednědobých plánů výzkumné činnosti, které vycházejí zejména z vládních, resortních či meziresortních koncepčních dokumentů v oblasti trestní politiky a vnitřní bezpečnosti, jakož i z podnětů od hlavních uživatelů výsledků činnosti Institutu. Střednědobé plány jsou zpracovávány na několikaleté období a schvalovány Ministerstvem spravedlnosti.

V roce 2023 končil Střednědobý plán výzkumné činnosti Institutu pro kriminologii a sociální prevenci na období 2020–2023 (Střednědobý plán, STDP), který **zahrnoval čtyři klíčové oblasti zaměření výzkumu v IKSP** na dané období: **trestní politika**; **penologický výzkum**; **vývojové trendy kriminality**; **závažné druhy a formy trestné činnosti**.

V průběhu roku bylo souběžně dokončováno všech 13 výzkumných úkolů, obsažených ve Střednědobém plánu (viz část A.I.a.). Dále byla v roce 2023 **dokončena závěrečná zpráva z posledního výzkumného úkolu z předchozího střednědobého plánu na období 2016–2019** (viz část A.I.b.). **Nad rámec hlavních úkolů** ze STDP řešil v roce 2023 IKSP **tři další rozsáhlejší úkoly**, buď vyplývající z role Institutu jako národního korespondenta za ČR v rámci nadnárodních projektů, nebo vzniklé na základě požadavku meziresortních pracovních orgánů, jejichž činnosti se zástupci IKSP účastní (viz část A.II.).

Výstupy z těchto úkolů, realizované v průběhu roku, jakož i způsoby transferu poznatků z nich jednotlivým uživatelům výsledků, odborné komunitě jako celku, či veřejnosti, jsou uvedeny **v části B této Zprávy o činnosti IKSP, věnované publikační a další odborné činnosti pracovníků IKSP v roce 2023**.

Následující text obsahuje přehled hlavních aktivit na jednotlivých výzkumných úkolech, řešených v roce 2023. Názvy jednotlivých výzkumných úkolů jsou doplněny kódy, pod nimiž jsou vedeny v příslušném střednědobém plánu.

A.I.a. PLNĚNÍ VÝZKUMNÝCH ÚKOLŮ ZE STŘEDNĚDOBÉHO PLÁNU 2020–2023

FAKTORY RECIDIVY A PROCES UKONČOVÁNÍ KRIMINÁLNÍ KARIÉRY V KONTEXTU PODMÍNĚNÉHO PROPUŠTĚNÍ Z VÝKONU TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY (A.1.)

(doba řešení 2020–2023)

Projekt byl řešen s finanční podporou Technologické agentury ČR v rámci programu ÉTA 3, a to ve spolupráci se Sociologickým ústavem AV ČR a Psychologickým ústavem AV ČR. Aplikačním garantem bylo Ministerstvo spravedlnosti ČR. Projekt byl v roce 2023 úspěšně ukončen a bylo dosaženo všech plánovaných výsledků. Poznatky z výzkumu byly promítnuty do právních předpisů nelegislativní povahy, konkrétně do Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky 32/2023 a do Metodického pokynu Hodnocení rizik a potřeb 6/2023 Probační a mediační služby. Publikována byla souhrnná výzkumná zpráva. Závěry z projektu byly představeny a diskutovány na odborném semináři pro zástupce resortu justice i další účastníky z řad odborné veřejnosti.

INSTITUT PODMÍNĚNÉHO PROPUŠTĚNÍ V APLIKAČNÍ PRAXI (A.2.)

(doba řešení 2021–2023)

V roce 2023 byla dokončena interpretace výsledků expertního šetření mezi soudci, státními zástupci, probačními úředníky, pracovníky Vězeňské služby ČR – koordinátory spolupráce s Probační a mediační službou, sociálními kurátory a zástupci neziskových organizaci působících ve věznicích. Byla zahájena interpretace výsledků z analýzy stanovisek PMS k možnosti podmíněného propuštění a z analýzy údajů o podmíněně propuštěných odsouzených z databáze VS ČR, PMS a z rejstříku trestů. Byla zahájena analýza trestních spisů, kde bylo rozhodováno o žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění a PMS zpracovala stanovisko. Dílčí výsledky projektu byly prezentovány na odborných akcích.

ELEKTRONICKÝ MONITOROVACÍ SYSTÉM V APLIKAČNÍ PRAXI ČR (A.3.)

(doba řešení 2021–2023)

Podle plánu výzkumné činnosti byl v roce 2023 dokončen sběr dat a provedena analýza probačních spisů u skončených případů vedených v souvislosti s osobami, nad kterými Probační a mediační služba vykonávala kontrolu s využitím elektronického monitorovacího systému, přičemž těmto osobám byl instalován náramek (koncové zařízení EMS) v průběhu období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019. Současně byla zpracována analýza anonymizovaných sestav z rejstříku trestů představující výše popsaný výzkumný soubor. Vzhledem k tomu, že PMS koncem roku 2021 ukončila spolupráci s dodavatelem EMS a v průběhu pokračující

realizace výzkumu nebyla ze strany PMS kontrola prostřednictvím EMS nadále prováděna, bylo nezbytné tuto zásadní okolnost reflektovat a některé původně plánované části výzkumu, bylo možné z uvedených důvodů zrealizovat jen v omezené míře. Vybrané poznatky z výzkumu byly zpracovány formou odborného článku v recenzovaném periodiku, kompletní výsledky výzkumné činnosti byly prezentovány v závěrečné zprávě z výzkumu IKSP.

DĚTI MLADŠÍ PATNÁCTI LET V SYSTÉMU SOUDNICTVÍ VE VĚCECH MLÁDEŽE (A.4.)

(doba řešení 2020–2023)

V roce 2023 pokračovalo plnění výzkumného úkolu prostřednictvím závěrečné analýzy a vyhodnocení poznatků získaných ze statistických údajů, spisů, dotazníkového šetření a poznatků z omnibusového šetření. V rámci edice IKSP byla také vydána monografie, kde jsou zpracovány otázky, které se týkaly dílčího cíle výzkumu – násilné kriminality dětí mladších patnácti let. Zároveň probíhaly práce na druhé monografii, zaměřené na zacházení s dětmi mladšími patnácti let v systému trestní justice, která bude publikována v roce 2024. Poznatky z výzkumu byly prezentovány na odborných fórech v ČR i v zahraničí.

UPLATŇOVÁNÍ NOVÉ DIFERENCIACE VE VĚZEŇSTVÍ (REDUKCE POČTU TYPŮ VĚZNIC) (B.5.)

(doba řešení 2020–2023)

Byly dokončeny dílčí výzkumné úkoly, zejména zpracování expertních rozhovorů se soudci a státními zástupci pověřenými dozorem nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu odnětí svobody, a soudci okresních soudů, jejichž agenda zahrnuje též problematiku věznic. Dokončena byla také analýza aktualizovaných statistických dat o odsouzených umístěných do jednotlivých oddělení věznice s ostrahou. Byla připravena závěrečná publikace „Diferenciace odsouzených ve věznici s ostrahou“ a seminář IKSP „Svět za mřížemi a jeho proměny: aktuální poznatky z penologických výzkumů IKSP“, v rámci kterého byla odborná veřejnost seznámena s klíčovými poznatky tohoto výzkumného projektu.

PENOLOGICKÝ VÝZKUM PŘÍPRAVY ODSOUZENÝCH NA PROPUŠTĚNÍ (B.6.)

(doba řešení 2020–2023)

Byl dokončen sběr dat (u odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody) zejména prostřednictvím administrace psychodiagnostických metod PICTS-cz, PSSI a brief COPE. Zároveň byla sesbírána u kontrolního souboru odsouzených i anamnestická data evidovaná prostřednictvím nástroje SARPO. Dílčí výsledky projektu byly prezentovány na odborných i zahraničních akcích. V závěru roku byl realizován seminář „Svět za mřížemi a jeho proměny: aktuální poznatky

z penologických výzkumů IKSP“, kde byly shrnuty hlavní poznatky z výzkumného projektu.

NÁVAZNOST PENITENCIÁRNÍ A POSTPENITENCIÁRNÍ PÉČE O ODSOUZENÉ UŽIVATELE DROG (B.7.)

(doba řešení 2021–2023)

Ke konci roku 2023 byly dokončeny hlavní výzkumné aktivity úkolu. Byla dokončena analýza dokumentů pro teoretickou část výzkumu (právní úprava, statistické údaje, koncepční a strategické materiály, výroční zprávy atp.). Byly zpracovány údaje z rejstříku trestů pro analýzu kriminální recidivy, z vybraného souboru trestních spisů, z polostrukturovaných rozhovorů s odbornými pracovníky specializovaných oddílů věznic pro odsouzené uživatele drog (SpO) a se zástupci poskytovatelů adiktologických služeb pro osoby, propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody. Byly dokončeny obě (pre-test i post-test) fáze administrace psychodiagnostického nástroje PICTS-cz odsouzeným z výzkumného souboru (účastníci terapeutického programu na SpO) a z kontrolních skupin, a získaná data byla překódována a zpracována. Nad rámec projektu byly uskutečněny polostrukturované rozhovory s vybraným souborem dřívějších absolventů programu na SpO, kteří po propuštění trestnou činnost opakovali a dostali se zpět do výkonu trestu odnětí svobody. V dalším období se počítá s dokončením závěrečné zprávy z výzkumu a využitím výsledků výzkumu pro přípravu hlavních publikačních výstupů (zejm. monografie pro účely vydání v ediční řadě IKSP STUDIE).

ANALÝZA FUNGOVÁNÍ INSTITUTU ZABEZPEČOVACÍ DETENCE (B.8.)

(doba řešení 2020–2023)

V první polovině roku 2023 byla v rámci výzkumu, který se věnoval praktické aplikaci institutu zabezpečovací detence v ČR, dokončena teoretická část výzkumu a také sběr dat ze spisové dokumentace. Vyžádána byla poslední aktualizovaná data k výzkumnému souboru osob s uloženou zabezpečovací detencí, které již zahájily výkon detence v některém ze tří detenčních ústavů (Brno, Opava, Praha-Pankrác). Výzkumné aktivity členů týmu se tak soustředily zejména na intepretaci dat, která byla sebrána v minulých obdobích (tj. data ke kriminální historii osob s uloženou detencí, informace z nestandardních statistických sestav, expertních šetření či z trestních spisů). Z empirických šetření byly v průběhu řešení realizovány všechny plánované výzkumné aktivity. Odborná monografie, kde budou shrnuty hlavní poznatky z výzkumu, vyjde v ediční řadě STUDIE v průběhu roku 2024, dokončena bude také závěrečná zpráva z výzkumu. Hlavní i dílčí poznatky a výsledky byly (a budou i nadále) uplatněny mj. i v rámci analytické a jiné odborné činnosti Institutu, při prezentaci poznatků na odborných akcích apod. S využitím primárních dat získaných v rámci tohoto výzkumu se počítá též v následujícím STDP výzkumné činnosti IKSP na roky 2024 až 2028.

VÝVOJ KRIMINALITY A TRESTNÍ POLITIKY (C.9.)

(doba řešení 2020–2023)

Institut pro kriminologii a sociální prevenci jako každoročně zpracoval a publikoval analýzu trendů kriminality v České republice. Publikace prezentuje v soustředěné podobě data k vývoji kriminality za desetileté předchozí období a komentáře k těmto datům, založené na delších vývojových řadách. První část publikace k trendům kriminality za rok 2022 vychází především ze statistik Policie ČR. Následuje přehled vývoje trestní politiky v ČR. Jako vždy byla zařazena kapitola o kriminalitě mládeže a trestní politice vůči mládeži. Analýza rovněž přináší stručný pohled na vývoj společnosti v uplynulých pěti letech z hlediska hlavních ekonomických ukazatelů jako určitý kontext vývoje kriminality a následně trestní politiky. Dále obsahuje kapitoly k problematice obětí trestné činnosti, k poznatkům týkajícím se zejména pachatelů partnerského násilí a také kapitoly k trestné činnosti cizinců a k vývoji organizovaného zločinu.

VÝZKUM OBĚTÍ TRESTNÉ ČINNOSTI (C.10.)

(doba řešení 2021–2023)

V roce 2023 probíhala zejména analýza dat z hlavního viktimizačního dotazníkového šetření, příprava publikačních výstupů z výzkumu (souhrnná monografie, článek, kapitola do publikace Analýza trendů kriminality v roce 2022), prezentace výsledků výzkumu na odborných fórech a další aktivity související s naplněním výzkumného úkolu.

NÁZORY VEŘEJNOSTI NA VYBRANÉ OTÁZKY TRESTNÍ POLITIKY A PREVENCE KRIMINALITY (C.11.)

(doba řešení 2020–2023)

Výzkumná akce tematicky a obsahově navazuje na obdobné šetření, provedené IKSP v roce 2010. Cílem tak bylo mimo jiné zmapovat posuny, ke kterým došlo v prevenci kriminality jako komplexním fenoménu od úrovně resortní až po místní samosprávy. V roce 2023 byla zpracována definitivní verze dotazníků pro experty v prevenci kriminality na místní úrovni podle připomínek Odboru prevence kriminality MV ČR, dotazník byl pilotně ověřen. Následně byl distribuován prostřednictvím speciální aplikace expertům z řad manažerů prevence kriminality na lokální úrovni, manažerům prevence na krajské úrovni a policejním specialistům prevence kriminality. Získaná data byla statisticky zpracována a byla vypracována signální zpráva, která byla předána OPK MV ČR.

KRIMINOLOGICKÝ VÝZKUM PACHATELŮ A OBĚTÍ DOMÁCÍHO A GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉHO NÁSILÍ (DGPN) V ČR (D.12.)

(doba řešení 2020–2023)

Projekt je pod oficiálním názvem „Zlepšení v oblasti zacházení s pachateli a v oblasti podpory obětí v případech domácího a genderově podmíněného násilí v ČR“ financován z Norských fondů 2014–2021 jako tzv. předem definovaný projekt – PDP7. V roce 2023 bylo v rámci projektu provedeno dotazníkové šetření, zacílené na analýzu potřeb relevantních aktérů v systému řešení problematiky domácího násilí se zaměřením na práci s jeho pachateli/původci a jeho výsledky byly zpracovány. Byly dokončeny rozhovory s pachateli a oběťmi domácího násilí, které byly rovněž zacíleny na potřeby těchto cílových skupin. Mimo to pokračovala spolupráce s odborníky, členy panelu expertů, prostřednictvím individuálních konzultací. Byla zpracována první monografie a výsledky projektu byly prezentovány na projektové konferenci, ale i jiných domácích a zahraničních odborných akcích.

POSOUZENÍ TRENDŮ KYBERKRIMINALITY (D.13.)

(doba řešení 2021–2023)

V roce 2023 byly digitalizovány údaje nashromážděné z trestních spisů a dokončena jejich analýza. Pokračovaly dílčí analýzy dat z dotazníkového šetření. Výsledky byly prezentovány formou vystoupení na tuzemských i zahraničních odborných fórech a tištěnými publikacemi. V průběhu roku probíhaly též práce na závěrečné monografii „Kyberkriminalita z pohledu justiční praxe a každodenních uživatelů“, vydané v roce 2023. V závěru roku byl výzkumný úkol dokončen a byla sepsána závěrečná zpráva.

A.I.b. PLNĚNÍ VÝZKUMNÝCH ÚKOLŮ ZE STŘEDNĚDOBÉHO PLÁNU 2016–2019

KRIMINOLOGICKÁ ANALÝZA HATE CRIME (C.1.)

Byla dokončena závěrečná zpráva z výzkumu, výsledky byly předneseny na zasedání Republikového výboru pro prevenci kriminality.

A.II. **Plnění dalších výzkumných úkolů řešených nad rámec střednědobých plánů**

PŘÍPRAVA A ZPRACOVÁNÍ STATISTICKÝCH DAT PRO THE EUROPEAN SOURCEBOOK OF CRIME AND CRIMINAL JUSTICE STATISTICS

(probíhá v pětiletých cyklech)

Výzkum probíhá celoevropsky, nyní pod hlavičkou Univerzity v Lausanne. IKSP plní roli národního korespondenta za Českou republiku, data kompletuje a verifikuje a poskytuje vysvětlující komentáře.

Formou obsáhlého unifikovaného dotazníku jsou shromažďována data o kriminalitě a dalších oblastech trestní justice za evropské státy vždy v pětiletých cyklech. V roce 2023 byl vyžádán sběr dat pro VII. edici, která zahrnuje období 2016 (kontrolní rok) – 2021. V rámci plnění úkolu proběhla analýza mezinárodních definic trestných činů, koordinace sběru dat s jednotlivými poskytovateli statistik (MSp, VS ČR, PMS, Policejní prezidium), vkládání dat, komentářů a doplňujících informací, a odeslání vyplněného dotazníku za Českou republiku zadavateli v srpnu 2023.

STUDIE K PROBLEMATICE ZNEUŽÍVÁNÍ TRESTNÍHO ŘÍZENÍ PŘI UPLATŇOVÁNÍ SOUKROMOPRÁVNÍCH NÁROKŮ

(doba řešení 2023–2024)

Úkol by zadán ministrem pro legislativu a předsedou Legislativní rady vlády (výstup z jednání Pracovní komise k posílení důvěry ve fungování justice dne 14. 3. 2023).

V roce 2023 byla sestavena fokusní skupina ze zástupců relevantních profesních skupin (soudci, státní zástupci, policisté, advokáti), která zpracovala vymezení pojmu „nadužívání/zneužívání trestního řízení při uplatňování soukromoprávních nároků“ pro účely expertního šetření. Byl připraven design expertního šetření (expertní odhad rozsahu a struktury problému) mezi respondenty ze všech čtyř profesních skupin, a dohodnuta jeho realizace v součinnosti s NS, všemi KS, NSZ, VSZ v Praze, Policejním prezidiem a ČAK.

ANALÝZA VÝSLEDKŮ TRESTNÍCH ŘÍZENÍ O MÉNĚ ZÁVAŽNÝCH DROGOVÝCH DELIKTECH SOUVISEJÍCÍCH S KONOPÍM

(doba řešení 2022–2023)

Úkol byl zadán Pracovní skupinou Úřadu vlády pro dekriminalizaci drogové politiky, sběr primárních dat probíhal prostřednictvím Národní protidrogové centrály SKPV PČR.

Cílem studie bylo na dostatečném vzorku meritorních rozhodnutí zhodnotit výsledky trestních řízení ve věcech bagatelních drogových trestných činů, spočívajících v nedovoleném nakládání s konopnými drogami. Analyzována byla data, získaná z meritorních rozhodnutí trestních soudů ve věcech nedovoleného nakládání s konopnými drogami v základních skutkových podstatách z celé ČR za období 2017–2021. Celkem bylo analyzováno 1 094 případů. V roce 2023 byla analýza dokončena, prezentována na jednání pracovní skupiny (5. května, Praha) a předána k dalšímu využití.

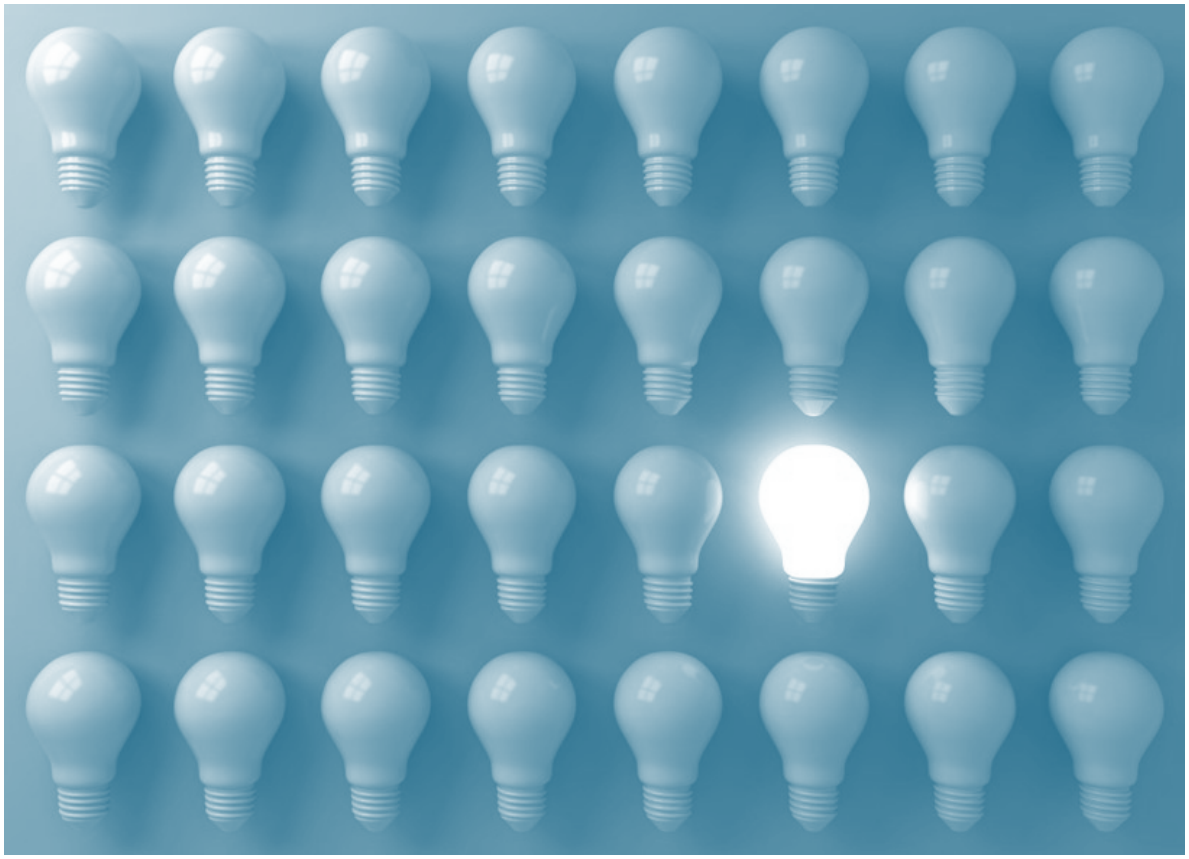

Kontaktní informace

JUDr. Petr Zeman, Ph.D.
ředitel IKSP
Telefon +420 257 104 404
pzeman@iksp.justice.cz

Mgr. Jan Rozum
tajemník
Telefon +420 257 104 402
jrozum@iksp.justice.cz

PhDr. Jan Tomášek, Ph.D.
vedoucí výzkumné skupiny
Telefon +420 257 104 510
jtomasek@iksp.justice.cz

Mgr. Bc. Kateřina Juricová
vedoucí ekonomického úseku
Telefon +420 257 104 503
kjuricová@iksp.justice.cz

Lucie Černá
sekretariát
Telefon +420 257 104 404
lcerna@iksp.justice.cz

IKSP
Institut pro kriminologii
a sociální prevenci

INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI
Nám. 14. října 12
150 00 Praha 5

Telefon +420 257 104 404
Email: iksp@iksp.justice.cz
Datová schránka: ifi6zut
Web: www.iksp.cz